

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Malanciuc Ion,

a judecat recursurile declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Central, Sîrbu Lilia și de către inculpatul Gogolniceanu Constantin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Gogolniceanu Constantin xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.02.2021 – 14.07.2021;

Instanța de apel: 13.10.2021 – 17.05.2022;

Instanța de recurs: 24.08.2022 – 17.10.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 14 iulie 2021, Gogolniceanu Constantin a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Gogolniceanu Constantin a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Gogolniceanu Constantin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost dispusă încasarea de la Gogolniceanu Constantin în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 2 476 lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Gogolniceanu Constantin pe parcursul anului 2020 până la data de 30 septembrie 2020, aflându-se la domiciliul din xxxx cu fiica concubinei sale, minora Xxxx, care se afla la întreținerea sa și cu care în corespundere cu prevederile art.133¹ Cod penal, sunt

membru de familie, având intenția întreținerii unui raport sexual cu aceasta, cunoscând cu certitudine că Xxx este minoră și nu a împlinit vârsta de 14 ani, conștientizând că victima nu are capacitate de deliberare, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința având în vedere vârsta fragedă a victimei, a dezbrăcat-o, s-a urcat peste ea și a întreținut cu minora Xxx raport sexual forțat în formă normală prin atingerea organului său viril dezgolit de vaginul minorei xxx.

Acțiunile inculpatului Gogolniceanu Constantin, au fost încadrate în baza art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, viol, adică raportul sexual săvârșit profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra și de a-și exprima voința, acțiuni săvârșite asupra unui membru de familie, care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția și educația făptuitorului, cu bună știință asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani.

Tot Gogolniceanu Constantin a fost învinuit că, pe parcursul anului 2020 până la data de 30 septembrie 2020, aflându-se la domiciliul din xxx cu fiica concubinei sale, minora Xxx, care se afla la întreținerea sa și cu care în corespundere cu prevederile art.133¹ Cod penal, sunt membri de familie, urmărind scopul satisfacerii poftelor sale sexuale în formă perversă cu aceasta, cunoscând cu certitudine că Xxx este minoră și nu a împlinit vârsta de 14 ani, conștientizând că victima nu are capacitate de deliberare, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința având în vedere vârsta fragedă a victimei, a dezbrăcat-o, s-a urcat peste ea și și-a satisfăcut pofta sexuală în formă perversă cu minora Xxx prin atingerea organului său viril dezgolit de anusul minorei xxx.

Acțiunile lui Gogolniceanu Constantin au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, satisfacerea poftelor sexuale în formă perversă, săvârșit profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra și de a-și exprima voința, acțiuni săvârșite asupra unui membru de familie, care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția și educația făptuitorului, cu bună știință asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani.

Tot Gogolniceanu Constantin a fost învinuit că, aflându-se la domiciliul din xxx unde conlocuiește cu concubina sa Cozma Ana și fiica minoră a concubinei sale xxx, cu care sunt membri de familie în condițiile art.133¹ Cod penal, în mod periodic până la data de 30 septembrie 2020, acționând cu scopul de a-și manifesta dominanța sa în raport cu ceilalți membri ai familiei, a aplicat violența fizică și psihologică asupra concubinei Cozma Ana și fiica minoră a acesteia xxx, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței și anume le-a numit cu cuvinte necenzurate și le-a agresat fizic, cauzându-le dureri fizice și prejudiciu moral.

Acțiunile lui Gogolniceanu Constantin au fost încadrate în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, violență în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare și intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, acțiuni săvârșite asupra a doi membri ai familiei.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de achitarea inculpatului Gogolniceanu Constantin de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) și

art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, prin care Gogolniceanu Constantin să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, la 12 ani închisoare, în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare. Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, ai stabili pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În motivarea invocată, s-a constatat cu certitudine că acțiunile inculpatului întrunesc elementele componente ale infracțiunilor prevăzute de art.art.172 alin.(3) lit. a), a¹) și 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal.

Prin urmare, a susținut acuzarea că inculpatul Gogolniceanu Constantin fiind tatăl vitreg al minorei xxxx, cunoștea cu certitudine că aceasta nu avea atinsă vârsta de 14 ani. Or, în cazul infracțiunilor prevăzute de art.art.171, 172, 174 Cod penal se consideră consumate odată cu începerea realizării actului sexual al făptuitorului cu victima, indiferent de consecințe.

De asemenea, a indicat că la calificarea infracțiunii prevăzute de art.172 Cod penal, urmează a se ține cont de faptul că s-a constatat cu certitudine faptul că inculpatul Gogolniceanu Constantin a săvârșit cel puțin două acțiuni cu caracter sexual asupra fiicei sale, reieșind din declarațiile victimei minore, inclusiv din declarațiile reprezentantului legal Cozma Ana, care a menționat că fetița i-a povestit că în timpul când acesta ar fi săvârșit asemenea acțiune la bordei în baltă, și-a satisfăcut pofta sexuală.

Astfel, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.201¹ Cod penal, a susținut acuzarea că, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că atât la etapa urmăririi penale cât și în instanța de judecată, partea vătămată și reprezentantul părții vătămate Cozma Ana a declarat că de foarte multe ori a fost agresată fizic de către concubinul Gogolniceanu Constantin inclusiv au fost cazuri când i-au fost aplicate lovituri cu o rangă metalică, precum și că acesta a aplicat violența fizică asupra fiicei sale minore Xxxx, însă nu s-a adresat la poliție deoarece îi era milă de el.

3.1. Avocatul Saganscaia Oxana în numele inculpatului Gogolniceanu Constantin, a depus apel nemotivat, în care a indicat că nu este de acord cu sentința instanței de fond din motivul ilegalității acesteia.

3.2. Inculpatul Gogolniceanu Constantin, a contestat sentința cu apel, prin care a solicitat să fie achitat pe motiv că infracțiunile incriminate nu le-a comis, și careva motive pentru care ar fi condamnat nu sunt.

3.3. Avocatul Saganscaia Oxana în interesele inculpatului Gogolniceanu Constantin, a contestat sentința cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gogolniceanu Constantin, să fie achitat pe motiv că fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat că, vinovăția inculpatului Gogolniceanu Constantin în comiterea infracțiunii în baza de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal nu a fost demonstrată prin nici-o probă, iar în sentința de condamnare în privința acestuia instanța de judecată se bazează doar pe presupunerile acuzații și declarațiile

victimei Xxxx și a reprezentantului legal, Cozma Ana (deține și calitate procesuală ca martor și parte vătămată), care nu pot fi considerate ca veridice.

A mai susținut că, la stabilirea vinovăției inculpatului și emiterea unei sentințe de condamnare față de Gogolniceanu Constantin, nu pot fi puse declarațiile minorei Xxxx, deoarece declarațiile ei, date la audierea în condiții speciale și date în cadrul efectuării expertizei judiciare psihiatrice diferă esențial, și sunt în contradicție cu raportul de expertiză medico-legală nr.202013P0262 din 01 octombrie 2020. La întrebarea principală, dată de acuzare la numirea expertizei psiholog-psihiatrie, referitor la credibilitatea și veridicitatea declarațiilor, date de minora în cadrul efectuării expertizei, răspunsul de expert nu a fost dat și nici nu s-a expus opinia la starea psihologică și posibila victimizare a lui Xxxx după cele, ce s-a petrecut între ea și Gogolniceanu Constantin.

A indicat că, audiați în ședința de judecată Luca Maria, Patrașanu Svetlana și Berescu Valentina – martori ai acuzării, nu au menținut declarațiile sale, date la faza de urmărire penală și au declarat că nu le-au citit până a le semna și nu le-au fost citite în glas de anchetatoare. Au declarat că au fost grăbite de ofițer de urmărire penală xxxx să semneze cât mai repede declarațiile sale, deoarece era ora târzie și sa grăbeau să plece la Inspectoratul de Poliție. Au declarat, că Xxxx niciodată nu le-a declarat, că tata - Gogolniceanu Constantin a făcut ceva rău cu ea. Nici în seara de 30.09.2020 Xxxx nu le-a povestit nimic. Nu au auzit pe data de 30.09.2020 și nici în alte zile de la xxxx, că tatăl vitreg a-r fi violat-o. Au declarat, că Xxxx era atașată de tatăl vitreg și nu a povestit lor niciodată nimic rău despre el. Martorii sus indicați au declarat că fata era speriată de mama sa și nu știa cum să reacționeze, dar nu le-a povestit nimic suspect.

Partea apărării a menționat că, sentința de condamnare nu poate fi bazată în exclusivitate pe presupuneri, iar toate dubiile neînclăturate în condițiile legii urmează a fi interpretate în favoarea bănuțului, învinuțului, inculpatului. La caz acuzatorului de stat, nu a administrat la materialele cauzei probe pertinente și concludente care ar demonstra că în acțiunile inculpatului sunt întrunite semnele laturii obiective și subiective a infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17 mai 2022, au fost respinse apelurile ca nefondate, cu menținerea sentinței primei instanțe.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că prima instanță, a verificat complet și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a apreciat probele administrate legal, din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Reieșind din analiza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, examinate și apreciate de către prima instanță, suplimentar apreciate de către instanța de apel, verificând multilateral de fapt și de drept circumstanțele cauzei, precum și sentința primei instanțe, instanța de apel a conchis, că prima instanță întemeiat și just a concluzionat asupra achitării inculpatului Gogolniceanu Constantin de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel a menționat, că circumstanțele care determină

concluzia achitării inculpatului, au fost constatate din totalitatea probelor prezentate de partea acuzării și partea apărării în cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, astfel că prima instanță corect a ajuns la concluzia că inculpatul urmează a fi achitat.

În acest context, instanța de apel a precizat că probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședința primei instanțe și instanței de apel, nu atestă existența în acțiunile lui Gogolniceanu Constantin a infracțiunilor prevăzute de art.art.172 alin.(3) lit. a), a¹) și 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a indicat că reluând cercetarea judecătorească, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, la caz a fost dispusă audierea nemijlocită în ședința instanței de apel, a părții vătămate Cozma Ana, a martorilor Luca Maria, Patrașanu Svetlana, Berescu Valentina și a inculpatului, și cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Instanța de apel a menționat că, partea acuzării a prezentat următoarele probe în confirmarea învinuirii înaintate inculpatului, și anume: declarațiile părții vătămate minore Xxx din 30.09.2020 (f.d.65-66, vol. I); procesul - verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii (f.d.4, vol. I); procesul verbal de cercetare la fața locului din 30.09.2020 cu planșa fotografică (f.d.9-11, vol. I); informație telefonică (f.d.23, vol. I); ancheta socială, evaluarea inițială din 01.10.2020 (f.d.44, vol. I), fișa de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului nr.139 (f.d.45, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.202013P0262 din 01.10.2020 (f.d.59-60, vol. I); concluzia psihologică (f.d.68, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.202035A0537 din 29.10.2020 (f.d.98-100, vol. I); raportul de evaluare și intervenție psihologică a beneficiarei minore Xxx întocmit la 27.11.2020 (f.d.142-144, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.202035A0642 din 10.12.2020 (f.d.161-163, vol. I); declarațiile părții vătămate Cozma Ana (f.d.171-174, vol. II). Însă, nici martorii supra indicați, nici din probele materiale administrate de organul de urmărire penală și cercetate în cadrul atât a ședinței instanței de fond cât și în cadrul instanței de apel nu se confirmă că, Gogolniceanu Constantin ar fi săvârșit careva acțiuni violente cu caracter sexual asupra minorei Xxx.

Prin urmare, analizând probele prezentate de către partea acuzării și cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a stabilit situația de fapt, constatând necesitatea achitării inculpatului de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, totodată constatând că prima instanță corect a stabilit faptul că procurorul nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care să demonstreze existența faptei infracțiunii incriminate lui Gogolniceanu Constantin.

Cu referire la apelul declarat de partea acuzării, instanța de apel a menționat că acesta este neîntemeiat, întrucât prima instanță a apreciat corect probele și circumstanțele cauzei penale, examinând probele administrate prin prisma utilității și veridicității, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv.

Referitor la învinuirea adusă inculpatului Gogolniceanu Constantin de

săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, instanța de apel a reiterat că obiectul juridic al faptei infracționale analizate, îl formează relațiile sociale cu privire la solidaritatea familială. La rândul său, obiectul juridic secundar îl constituie relațiile sociale cu privire la integritatea corporală, sănătatea, integritatea fizică sau psihică, onoarea și demnitatea persoanei, substanța integritatea sau potențialul de utilizare a bunurilor ori posesia asupra bunurilor, iar obiectul material al infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) Cod penal îl reprezintă corpul persoanei.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea manifestată fizic sau verbal; urmările prejudiciabile sub forma suferinței fizice, vătămării ușoare a integrității corporale sau sănătății, suferințe psihice ori a prejudiciului material sau moral; legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Subiectul infracțiunii, este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani.

Instanța de apel a stabilit că deși din declarațiile părții vătămate Cozma Ana, rezultă că Gogolniceanu Constantin a aplicat violența fizică în privința sa, totuși, instanța de fond corect a constatat că la materialele cauzei nu se găsește un raportul de expertiză medico-legală sau raport de constatare medico-legală care să confirme aplicarea violenței fizice manifestată prin maltratare de către Gogolniceanu Constantin.

De asemenea, nu rezultă că, Gogolniceanu Constantin ar fi aplicat violența fizică asupra minorei Xxxx, reieșind din declarațiile ultimei, care fiind audiată la urmărirea penală în condiții speciale potrivit art.110¹ Cod de procedură penală, a indicat că „...*Înainte de cazul dat, se înțelegea bine cu tatăl său, nu o bătea, doar uneori o mai ocăra...*” (f.d.65-66, vol. I).

Instanța de apel a menționat, că partea acuzării incriminând lui Gogolniceanu Constantin aplicarea violenței fizice în privința lui Cozma Ana și minorei Xxxx, manifestată prin maltratare, nu a prezentat probe din care să rezulte aplicarea violenței fizice soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, or, maltratarea urmează a fi soldată cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, potrivit art.201¹ Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a reținut că potrivit art.2 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, prin violență psihologică se înțelege – impunere a voinței sau a controlului personal; provocare a stărilor de tensiune și de suferință psihică prin ofense, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire, șantajare, distrugere demonstrativă a obiectelor, amenințări verbale, afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, neglijare; implicare în viața personală; acte de gelozie; impunere a izolării prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolare de familie, de comunitate, de prieteni; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea programului educațional în instituția de învățământ; persecutare prin contactarea sau încercarea de a contacta prin orice mijloc sau prin intermediul altei persoane victima căreia i s-a cauzat o stare de anxietate, frică pentru siguranța proprie ori a rudelor apropiate, fiind constrânsă să-și modifice conduita de viață; deposedare de acte de identitate; privare intenționată de acces la informație;

alte acțiuni cu efect similar.

Instanța de apel a constatat, că partea acuzării nu a fost probată nici violența psihologică manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței, și deși partea vătămată Cozma Ana a indicat că Gogolniceanu Constantin a aplicat violența fizică în privința sa, aceasta nu s-a adresat niciodată la organele de poliție pe acest fapt, nu s-a adresa către Primărie cu astfel de plângeri, nu a indicat că ar fi făcut sau nu anumite lucruri în legătură cu acțiunile lui Gogolniceanu Constantin, sau că a fost constrânsă să-și modifice conduita de viață în legătură cu violența aplicată de Gogolniceanu Constantin.

Totodată, instanța de apel a precizat că nici minora Xxxx, fiind audiată la urmărirea penală în condiții speciale potrivit art.110¹ Cod de procedură penală, nu a indicat ca Gogolniceanu Constantin să se fi adresat cu cuvinte urâte în privința sa, sau să o fi numit cumva, aceasta a indicat că doar o ocăra uneori.

Fiind solidară concluziilor primei instanțe, instanța de apel a reținut că fapta incriminată lui Gogolniceanu Constantin prevăzută de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, nu întrunește latura obiectivă a infracțiunii, nefiind stabilit gradul vătămării corporale în legătură cu aplicarea violenței fizice manifestată prin maltratare și scopul de impunere a voinței sau a controlului persona al supra victimei prin aplicarea violenței psihologice manifestat prin intimidare.

În acest context, instanța de apel a stabilit că acțiunile inculpatului Gogolniceanu Constantin nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) Cod penal, astfel că prima instanță corect a ajuns la concluzia de achitare a inculpatului.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a stabilit că urmează a fi respinse argumentele acuzării referitor la faptul că la materialele cauzei sunt suficiente probe în confirmarea acuzațiilor incriminate inculpatului.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele părții apărării precum că inculpatul Gogolniceanu Constantin urmează de a fi achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, or, acestea nu și-au găsit confirmare, deoarece prin cumulul de probe administrate în cauză, instanța de apel a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Astfel, instanța de apel a notat că obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art.171 Cod penal, are un caracter complex: obiectul juridic principal îl constituie relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală și libertatea sexuală a persoanei; obiectul juridic secundar îl formează relațiile sociale cu privire la libertatea psihică, integritatea corporală sau sănătatea persoanei.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute la art.171 Cod penal îl constituie corpul persoanei.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.171 Cod penal constă în fapta prejudiciabilă concretizată în acțiuni de două tipuri: 1) acțiunea principală: raportul sexual; 2) acțiunea adiacentă exprimată în oricare din următoarele trei modalități: a) constrângerea fizică; b) constrângerea psihică; c) profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința. Latura obiectivă a infracțiunii de viol este întregită numai în cazul în care acțiunea principală este însoțită de acțiunea adiacentă în oricare din modalitățile sale normative.

Instanța de apel a precizat, că infracțiunea prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, presupune lipsa consimțământului persoanei cu care făptuitorul dorește să aibă raport sexual. În cazul profitării de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, nu există voință, sau nu se poate exprima, sau nu se poate opune rezistență, or, victima fie refuză să-și dea consimțământul, dar este în imposibilitate de a se apăra, fie nu-și dă consimțământul, deoarece se află în imposibilitate de a-și exprima voința, iar făptuitorul profită de starea victimei pentru a realiza raportul sexual. Așadar, ca și în cazul constrângerii fizice sau psihice, în ipoteza profitării de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința lipsește consimțământul victimei. Diferența constă doar în faptul că în acest din urmă caz lipsa de consimțământ nu este explicită.

Raportul sexual săvârșit profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința presupune îndeplinirea a două condiții: 1) victima să se afle într-o stare de imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința; 2) făptuitorul să profite de această stare a victimei pentru a săvârși raportul sexual.

Cât privește prima din aceste condiții, imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința se exprimă în incapacitatea victimei de a opune rezistență făptuitorului ori de a înțelege adecvat semnificația acțiunilor săvârșite asupra sa, din cauza nefuncționării, totale sau parțiale, a conștiinței ori din cauza stării sale fizice sau psihice precare. Profitarea făptuitorului de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința înseamnă că făptuitorul și-a dat seama că victima se află într-o situație dificilă și a folosit prilejul pentru a întreține cu ea un raport sexual.

De asemenea, instanța de apel a menționat că agravanta prevăzută la lit. a) alin.(3) art.171 Cod penal, potrivit jurisprudenței, prevede o serie de modalități în care se pot concretiza raporturile speciale dintre victimă și făptuitor, și anume:

- victima se află în grija făptuitorului atunci când acesta are obligația contractuală sau morală de a acorda victimei asistență socială, or, în virtutea relațiilor de rudenie, are îndatorirea legală de a îngriji victima. Îngrijirea presupune obligația de a acorda ajutor și asistență curentă unei persoane aflate la nevoie datorită vârstei, stării de sănătate, absenței persoanelor care au această obligație potrivit legii. Au obligații de îngrijire față de victimă, de exemplu, persoanele angajate de particulari pentru îngrijirea unor bolnavi sau bătrâni, personalul de îngrijire din unitățile sanitare sau așezămintele sociale (spitale, sanatorii, azil, internate), etc. deci, persoanele care în temeiul unui contract de prestări servicii, a unui contract de muncă sau a relațiilor de rudenie au îndatorirea de a avea grijă de victimă;

- victima se afla sub ocrotirea făptuitorului, atunci când ultimul are calitatea de tutore ori de curator în raport cu victima sau când făptuitorul și-a asumat în fapt sarcina de a ocroti un minor;

- victima se află sub protecția făptuitorului, în cazul în care este privată în mod legal de libertate, de exemplu, se află într-o instituție de reeducare, iar cel care a săvârșit violul are obligația de a o păzi și supraveghea;

- victima se află la educarea făptuitorului atunci când acesta face parte din rândul cadrelor didactice sau al personalului pedagogic, fie că este o persoană angajată de către părinții victimei, pentru educarea și instruirea acesteia. Obligația de educare revine cadrelor didactice de orice grad și specialitate și personalului didactic auxiliar (pedagog, laborant, bibliotecar), inclusiv persoanelor care sunt

angajate în particular pentru anumite activități instructiv-educative (meditatori, instructori).

Instanța de apel a indicat că, vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii menționate, se dovedește prin următoarele probe pertinente și concludente, utile și veridice, cercetate în cadrul ședinței instanței de apel: declarațiile părții vătămate minore Xxx, care fiind audiată în condiții speciale potrivit art.110¹ Cod de procedură penală (f.d.64, vol. I); declarațiile părții vătămate minore Xxx coroborează cu declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore Cozma Ana date la faza de urmărire penală (f.d.171-174, vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.202035A0642 din 10 decembrie 2020, potrivit concluziei, partea vătămată minora Xxx nu suferă de careva maladie psihică, este fără dereglări psihice. După săvârșirea infracțiunii nu are o tulburare nervoasă temporară, nu s-a îmbolnăvit de o boală mentală cronică, este fără dereglări psihice. Conform stării psihice minora Xxx poate să perceapă circumstanțele care au importanță pentru caz. Conform stării psihice și reieșind din dezvoltarea intelectuală, minora Xxx este aptă de a depune declarații conform vârstei sale, cu suportul psihologului la ședințe de judecată. Veridicitatea declarațiilor nu ține de competența experților judiciari psihiatri. Minora Xxx nu poate fi prezentată în instanța de judecată (f.d.161-163, vol. I).

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate și argumentele părții apărării precum că audierea minorei victime Xxx a avut loc, fără respectarea prevederilor art.110¹ Cod de procedură penală, deoarece a fost interviuată de persoană incompetentă și neîmpunernică, care nu a prezentat licența de psiholog-pedagog, certificate de instruire și pregătire specială în domeniul interviuării minorilor”, or, împunernicirile participanților care au participat la audierea minorei Xxx în condiții speciale, au fost verificate de judecătorul de instrucție care a efectuat audierea, respectiv, careva temeuri de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate minore Xxx, atât instanța de fond, cât și cea de apel nu a reținut.

Instanța de apel a apreciat că, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat, nu echivalează cu achitarea acestuia, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și, după caz, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunilor constatate.

Instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părții vătămate, martorilor și probele scrise care ar trezi dubii au fost reținute.

Referitor la categoria și mărimea pedepsei inculpatului în baza art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, instanța de apel a considerat că aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani în penitenciar de tip închis, este echitabilă, asigurându-se restabilirea echității sociale și prevenirea comiterii de noi infracțiuni și va duce la conștientizarea de către inculpat a necesității respectării legii, ceea ce asigură îndeplinirea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentare că, instanța de apel nu a răspuns motivat la fiecare argument

invocat în cererea de apel, având în vedere că acuizarea, a criticat în cererea de apel modalitatea în care prima instanță a apreciat probele administrate, însă instanța de apel nu s-a expus asupra acestor aspecte.

În recurs susține că, în urma cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că acțiunile inculpatului întrunesc elementele componente ale infracțiunilor prevăzute de art.art.172 alin.(3) lit. a), a¹) și 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal.

Elucidând conținutul probelor acușării, a punctat că instanța de apel nu a efectuat o analiză amplă a acestora, ce ar fi conformă cu regulile de apreciere a probelor, prevăzute de art.101 Cod de procedură penală.

De asemenea, susține că inculpatul Gogolniceanu Constantin fiind tatăl vitreg al minorei Xxxx, cunoștea cu certitudine că aceasta nu avea atinsă vârsta de 14 ani. Or, în cazul infracțiunilor prevăzute de art.art.171, 172, 174 Cod penal se consideră consumate odată cu începerea realizării actului sexual al făptuitorului cu victima, indiferent de consecințe.

La calificarea infracțiunii prevăzute de art.172 Cod penal, urmează a se ține cont de faptul că s-a constatat cu certitudine faptul că inculpatul Gogolniceanu Constantin a săvârșit cel puțin două acțiuni cu caracter sexual asupra fiicei sale, reieșind din declarațiile victimei minore, inclusiv din declarațiile reprezentantului legal Cozma Ana, care a menționat că fetița i-a povestit că în timpul când acesta ar fi săvârșit asemenea acțiune la bordei în baltă, și-a satisfăcut pofta sexuală. Astfel, instanța de apel urma să aprecieze critic declarațiile inculpatului, or acestea nu coroborează cu probe din dosar prezentate de acușare în sprijinul învinuirii.

Astfel, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.201¹ Cod penal, a susținut acușarea că instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că atât la etapa urmăririi penale cât și în instanța de judecată, partea vătămată și reprezentantul părții vătămate Cozma Ana a declarat că de foarte multe ori a fost agreată fizic de către concubinul Gogolniceanu Constantin inclusiv au fost cazuri când i-au fost aplicate lovituri cu o rangă metalică, precum și că acesta a aplicat violența fizică asupra fiicei sale minore Xxxx, însă nu s-a adresat la poliție deoarece îi era milă de el.

În consecință, acușarea consideră că, probele prezentate în învinuirea formulată inculpatului conform indicilor infracțiunilor prevăzute de art.art.172 alin.(3) lit. a), a¹) și 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, în cadrul judecării cauzei sunt suficiente, veridice, pertinente, concludente și incontestabile care ar putea fi puse la baza unei decizii de condamnare în conformitate cu învinuirea adusă.

5.1. Inculpatul Gogolniceanu Constantin, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei penale în instanța de apel.

În argumentarea recursului reiterează argumente invocate în cererea de apel.

Suplimentar, menționează că, instanțele de fond s-au bazat doar pe declarațiile victimei, care în viziunea sa nu coroborează cu alte circumstanțe ale săvârșirii presupusei infracțiuni.

6. Judecând recursurile declarate în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, completul de judecată consideră că acestea urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii atacate, din considerentele ce urmează a fi expuse.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să-l respingă, cu menținerea hotărârii atacate.

Reieșind din conținutul cererilor de recurs declarate, completul de judecată atestă, că recurenții invocă temeiurile pentru casarea deciziei instanței de apel prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023), care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Având în vedere argumentele invocate în recursul acuzării, completul de judecată atestă, că de fapt, partea acuzării invocă dezacordul cu soluția de achitare pronunțată de către instanțele de fond, în privința inculpatului de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, precum și de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

La fel, în esență argumentele inculpatului se axează pe poziția că instanța de apel, examinând apelul părții apărării și argumentele aduse în susținerea dispunerii achitării inculpatului, contrar materialului probator prezentat la dosar a dispus respingerea apelului cu menținerea sentinței, întemeindu-și soluția în baza aceluiași argumente formulate de către prima instanță, fără a se pronunța asupra motivelor invocate în apel expuse la pct. 3.3. al prezentei decizii.

Analizând argumentele recursurilor prin prisma temeiurilor de casare prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, completul de judecată constată, că erorile invocate nu se confirmă la examinarea recursurilor declarate, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art.414 alin.(1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel. Totodată, conform prevederilor art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au

după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

După cum rezultă din materialele cauzei, Gogolniceanu Constantin a fost deferit justiției, fiind învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, satisfacerea poftei sexuale în formă perversă, săvârșit profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra și de a-și exprima voința, acțiuni săvârșite asupra unui membru de familie, care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția și educația făptuitorului, cu bună știință asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani, și art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, viol, adică raportul sexual săvârșit profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra și de a-și exprima voința, acțiuni săvârșite asupra unui membru de familie, care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția și educația făptuitorului, cu bună știință asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani, precum și art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, violență în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare și intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, acțiuni săvârșite asupra a doi membri ai familiei.

Prin sentința primei instanțe, Gogolniceanu Constantin a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, precum și de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, Gogolniceanu Constantin fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, soluție care a fost menținută și de către instanța de apel.

Astfel, completul de judecată menționează că, de fapt, partea acuzării invocă dezacordul cu soluția de achitare pronunțată de către instanțele de fond, iar inculpatul invocă dezacordul cu soluția instanțelor de fond prin care a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, criticând modul în care aceste instanțe au apreciat probatoriul administrat la dosar.

În acest sens, completul de judecată atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind achitarea inculpatului de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, și art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, precum și a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal.

Instanța de recurs constată că instanța de apel corect a ajuns la concluzia, că în acțiunile inculpatului Gogolniceanu Constantin nu se regăsesc elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a), a¹) Cod penal, or, instanța de fond corect a reținut că minora Xxxx nu a indicat că tatăl său vitreg ar fi săvârșit careva acțiuni violente cu caracter sexual manifestate prin atingerea

organului său viril dezgolit de anusul minorei.

De asemenea, instanța de apel just a stabilit că nici martorii acușării Luca Maria, Patrașa nu Svetlana și Berescu Valentina nu au indicat asupra faptului că minora XxxX le-ar fi comunicat că Gogolniceanu Constantin ar fi săvârșit asupra sa careva acțiuni violente cu caracter sexual manifestate prin atingerea organului său viril dezgolit de anusul minorei XxxX, fapt care nu confirmă că, Gogolniceanu Constantin ar fi săvârșit careva acțiuni violente cu caracter sexual asupra minorei.

Totodată, completul de judecată reține ca fiind corectă și concluzia instanței de apel cu referire la învinuirea înaintată inculpatului în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, potrivit căreia partea acușării nu a prezentat probe pentru a demonstra în afara oricărui dubiu, vinovăția inculpatului în acest sens, întrucât din materialele cauzei penale, se constată că partea acușării incriminând lui Gogolniceanu Constantin aplicarea violenței fizice în privința lui Cozma Ana și minorei XxxX, manifestată prin maltratare, nu a prezentat probe din care să rezulte aplicarea violenței fizice soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, or, maltratarea urmează a fi soldată cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, potrivit art.201¹ Cod penal.

Astfel, completul de judecată constată că instanța de apel corect a ajuns la concluzia că fapta incriminată lui Gogolniceanu Constantin prevăzută de art.201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, nu întrunește latura obiectivă a infracțiunii, nefiind stabilit gradul vătămării corporale în legătură cu aplicarea violenței fizice manifestată prin maltratare și scopul de impunere a voinței sau a controlului asupra victimei prin aplicarea violenței psihologice manifestat prin intimidare.

De asemenea, completul de judecată reține ca fiind corectă și concluzia instanței de apel cu referire la învinuirea înaintată inculpatului în baza art.171 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, considerând că din probele administrate la materialele cauzei rezultă vinovăția lui Gogolniceanu Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a) și b) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs conchide, că instanța de apel a examinat toate probele din dosar și nu a dat prioritate celor în favoarea condamnării inculpatului, așa cum susține recurentul, însă le-a analizat în ansamblul lor prin coroborare, corect ajungând la concluzia că ele sunt suficiente pentru a fundamenta o acușare penală în privința inculpatului Gogolniceanu Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. a) și b) Cod penal.

Având în vedere că soluția instanței de apel a fost argumentată detaliat în pct. 5-5.1. al prezentei decizii, instanța de recurs și-o însușește și consideră că reiterarea acesteia nu este necesară, situație ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în asemenea situație a indicat că - în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acușare penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor 16 instanțe (*a se vedea, în special, cauzele Garcia Ruiz v. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997*).

Totodată, în concepția Curții Europene, art.6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale

specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (*cauza Van de Hurk v. Olanda, nr.16034/90 din 19 aprilie 1994, Immeubles Groupe Kosser v. Franța, nr.38748/97 din 9 martie 1999*).

Față de cele ce preced, completul de judecată atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune respingerea recursurilor declarate.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Respinge recursurile declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia oficiul Central, Sîrbu Lilia și de către inculpatul Gogolniceanu Constantin, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17 mai 2022, în cauza penală în privința lui Gogolniceanu Constantin xxxx, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Malanciuc Ion